

FRAMTIDSHOPPENS HÄLSNING TILL FOSTERLANDET

Riksdagsvalprogram för Studentkåren vid Helsingfors universitet 2027

Vi studenter var de första som såg att det fanns en möjlighet till ett självständigt Finland och vi var också de första som sjöng vår nationalsång Vårt land. Det är med andra ord inte första gången som vi har lagt startskottet för stora tankar om vårt samhälle och vilken riktning vi önskar att vårt samhälle ska ta. Vår dröm har varit att bygga ett bättre samhälle för kommande generationer och vi har arbetat för vår dröm med stöd av vår förmåga till kritiskt tänkande som vår utbildning gett oss.

De ungas framtidstro har nu dramatiskt försämrats och det är inte så konstigt. Miljön håller på att förstöras, det ekonomiska läget är eländigt, ojämlikheten har ökat och ute i världen pågår krig, folkmord och vi hotas av kärnvapen. Ett hållbart liv, bildning, till och med koncentrationsförmåga, håller på att bli lyx som bara förunnas de rika. Allt det här går tvärt emot hur den värld ser ut i vilken vi vill tjäna vårt fosterland och mänskligheten.

I Finland har man alltid haft en vilja att tro på kommande generationer och det har man visat genom att investera i utbildning, forskning och samhällets stödstrukturer.

Kära beslutsfattare – en gång i tiden har man också trott på er. Man satsade på er utbildning, ni har fått en chans att prova på olika saker, försöka på nytt och om ni har misslyckats har ni också haft en möjlighet att skola om er. Det viktigaste har inte varit att vara effektiv utan att hitta sin egen plats och samtidigt tjäna fosterlandet. Ni fick stöd under perioder av arbetslöshet, er försörjning under somrarna var garanterad och ni hade lätt att hitta praktikplatser. Varför tror ni inte på oss nu?

Dagens värld behöver tilltro på bildning, jämlikhet, fosterländskhet som respekterar naturen och att varje nuvarande och kommande student deltar i att åter bygga upp välfärdsstaten. Att satsa på utbildning och att se till att utbildningen är tillgänglig för alla är något som tjänar hela samhällets resiliens, kriställighet och även ekonomin i samhället. När vi skär ner i utbildningen eller slopar den avgiftsfria utbildningen gör vi samtidigt en pinsam björntjänst för hela vårt land och för det arbete som tidigare generationer har gjort för vår välfärdsstat Finland.

Studentkåren tror alltid på nästa generation. Vi vill också lämna ifrån oss en bättre värld till dem som kommer efter oss. Åtgärderna i vårt riksdagsvalprogram grundar sig på de visioner dagens studenter har när det gäller att bygga morgondagens Finland.

“Spei suae patria dedit” – “Av fosterlandet till dess framtidshopp”, som det står på Gamla studenthusets fasad. Nu ger de här hoppens sin vision om framtiden till sitt fosterland, en framtid som inger hopp åt studenterna, de unga och hela fosterlandet.

Å hoppens vägnar,

Styrelseordförande

Emil Aarnio

UTBILDNING ÖVERVINNER ALLT

Utbildning, forskning och bildning är lösningen på hållbarhetsgapet i Finlands offentliga ekonomi och när det gäller att se till att välfärden skapas inom gränserna för naturens bärkraft samt för garantera att alla ska kunna vara delaktiga i samhället. [Investeringar som görs i universiteten ger femfaldigt tillbaka till samhället](#) (texten är på finska).

De ungas tro på högskoleutbildningens betydelse är fortfarande stark, men samtidigt upplever allt fler en press att få en studieplats och osäkerhet i fråga om sina egna [chanser att få ta del av de möjligheter som utbildning erbjuder](#) (texten är på finska). En jämlik tilltro på de egna möjligheterna, oberoende av vilken utgångspunkt man har, stärker samhällets resiliens, möjliggör att nya idéer föds och tryggar ett stabilt samhälle.

En högklassig examen som är avgiftsfri och tillgänglig för alla utgör grunden för den finländska välfärdsstaten, som i sin tur garanterar att Finland är ett stabilt och gott ställe att leva på. En utbildad befolkning garanterar även att samhället är kristallt. Tid och möjlighet till kritiskt tänkande vid en högskola fostrar välmående, uthålliga och kreativa arbetstagare.

Samtidigt som Finland har släpat efter genomsnittet i OECD-länderna i fråga om antalet högskoleutbildade har även finansieringen per studerande sjunkit. [Finansieringen per student i högskolor i Finland har sjunkit med 14 procent under åren 2015–2022, samtidigt som finansieringen i OECD-länderna växte i genomsnitt med 9 procent](#). Skillnaden har med andra ord nu redan ökat med en femtedel. Utan utgifter från forsknings- och utvecklingsverksamheten använder Finland cirka 9200 euro per högskolestuderande, vilket ligger under medeltalet för OECD- och de övriga nordiska länderna, där motsvarande investering är över 11 000 euro. Om vi vill korrigera den riktning Finlands ekonomi har tagit behöver vi modiga investeringar i högskoleutbildningen.

När vi ska lösa oförutsedda kriser tryggar grundforskningen och den akademiska friheten vår framtid. När vi investerar i utbildning stärker vi samtidigt demokratin, eftersom utbildning förser medborgarna med kunskap och utvecklar det kritiska tänkandet som behövs för att fatta beslut och aktivt delta i samhället.

Öppna universitetet är en viktig del av det finländska högskolesystemet. Öppna universitetet erbjuder alla en möjlighet att lära sig saker på högskolenivå oberoende av tidigare utbildningsbakgrund. Det här stärker bildningsnivån, kompetensen och det livslånga lärandet. Öppna universitetet ska inte erbjuda en möjlighet att avlägga examina, utan dess roll är att komplettera högskolefältet till exempel när det handlar om livslångt lärande.

ÅTGÄRDER:

- Finlands regering förbinder sig till att bevara högskoleutbildningen som leder till examen avgiftsfri och stärker dess roll i det finländska bildningssamhället.
- Öppna universitetets roll som ett komplement på högskolefältet stärks till exempel i frågor som handlar om livslångt lärande. Öppna universitetet erbjuder avgiftsfria leder till examensutbildning.
- En långsiktig parlamentarisk plan skapas för att trygga finansieringen av högskoleutbildningen och höja kompetensnivån till 60 % bland unga vuxna fram till år 2040.
- Universitetens grundfinansiering höjs till nordisk nivå.
- Universitetsindexet bevaras.
- Universitetens finansieringsmodell ändras så att den stärker universitetens ekonomiska autonomi och säkerställer att vårt högskolesystem har förmåga att svara på framtida utmaningar genom att:
 - övergå från den examensbaserade modellen till en studiepoängsbaserad modell.
 - avveckla den onödiga konkurrenssituation som modellen skapar, till exempel genom att införa en fast finansieringsandel som grundar sig på antalet studerande.
 - inkludera en indikator som mäter undervisningens kvalitet.
- Finansieringen ökas till universitetens undervisning och forskning som fokuserar på hållbar utveckling.
- En utredning görs om vilken modell för stöd i lärandet som kan användas vid högskolor och hur modellen kan förverkligas.
- Ett åtgärdsprogram för att stärka den akademiska friheten i Finland utarbetas.

VI SKAPAR EN LIVSKRAFTIG PLANET

Flera olika faktorer bygger upp en hållbar framtid för studenterna. Vi skapar en hållbar framtid genom en politik som värnar om naturen och miljön och en studietid som möjliggör att studenternas ekonomi är hållbar. Ett internationellt och öppet Finland ger oss även en hållbar framtid. Vi skapar grunden för en hållbar samhällsstruktur nu; allt från inhemsk matproduktion och inhemska innovationer till tillräcklig produktion av studentbostäder.

Finland är ingenting utan sin unika och mångsidiga natur. Vi måste förhindra att landets livsmiljöer och de finländska arterna dör ut i vårt eget hemland. På detta sätt kan vi säkerställa att naturen bevaras även för kommande generationer.

[Konflikten mellan ord och gärning försvagar de ungas framtidstro](#) (rapporten är på finska). Konflikten blir uppenbar när vi talar om klimat- och miljöpolitiken där vetenskapssamfundet redan i flera årtionden betonat att det är nödvändigt att vidta åtgärder för klimatet. Vetenskapssamfundet, de unga, ursprungsbefolkningen och hela det civila samhället måste aktivare delta i att fatta beslut som berör miljön.

Klimatförändringen, den tekniska utvecklingen och andra samhälleliga förändringar formar i snabb takt arbetsmarknaden och vårt samhälle. Därför ska alla ha en möjlighet att komplettera och uppdatera sin kompetens och börja arbeta med nya uppgifter så att vi kan garantera en rättvis hållbar omställning.

Endast ett internationellt Finland kan vara ett ekonomiskt hållbart Finland med globalt inflytande. Redan under studietiden är internationella studenter en viktig del av det finländska samhället och en central del av det framtida arbetslivet. Vi stärker de internationella studenternas roll i Finland genom att stödja deras studier i de inhemska språken under studietiden och genom att säkerställa att de internationella studenterna har lika möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

ÅTGÄRDER:

- Regeringen följer klimatlagen i sin verksamhet. Under valperioden fattas beslut om de åtgärder som i enlighet med forskningsdata gör det möjligt att Finland är koldioxidneutralt senast år 2035.
- En stödmodell för livslångt lärande utvecklas. Modellen stöder utbildningen, sysselsättningen och kunnandet. Omskolning tillhandahålls för att garantera en rättvis hållbar omställning.
- Investeringar görs i utbildning och forskning om samt utveckling av produktionen av inhemska baljväxter och växtproteiner. Verksamhetsförutsättningarna säkras för att öka antalet arbetsplatser och garantera försörjningsberedskapen gällande produktionskedjan för inhemska produkter av växtproteiner.
- Internationella experter får det lättare att stanna i Finland genom att säkerställa dem stöd i karriärplaneringen och information om arbetsmöjligheter som motsvarar deras kompetens, inklusive möjligheten till företagande.
- Smidiga processer i fråga om tillstånd och inflyttning i landet säkerställs för studerande som vill komma till Finland.
- Tillräckliga resurser reserveras för integrationen av internationella studenter och deras studier i de inhemska språken.
- Det finländska utbildningssystemet ska inte byggas på terminsavgifter för studerande som kommer från länder utanför EU- och EES-området.
- [Vi tryggar kommande generationers rättigheter och rättvisan mellan generationerna genom att skriva in dem i lagen som bindande förpliktelser.](#) (Rapporten är på finska, med en svenskspråkig sammanfattning.)
- Beskattnings- och stödsystemen bör snarast möjligt ändras så att de uppmuntrar till minskade utsläpp och ökad omsorg om miljön. En kolskatt för företagen införs för att komplettera utsläppshandeln.

STUDENTERNA FÅR INTE LÄMNAS I STICKET

Det finns inget framtida Finland utan dagens studenter och ungdomar. Därför är det av största vikt att säkerställa att studenterna har förutsättningar att studera och utveckla sin förmåga att tänka kritiskt samt öka sin egen kompetens med hjälp av praktikperioder och i arbetslivet. Studenterna ska också ha möjligheter att främja sitt eget välbefinnande och sin ork.

En höjning av utbildningsnivån blir en trivial åtgärd om de unga som övergår till arbetslivet och livsskedet efter studierna redan från början är utmattade och mår dåligt. En förutsättning för att kunna studera på heltid, avlägga examen och höja utbildningsnivån är att studenternas försörjning är tillräcklig. De penningstöd som studenterna får är nu på den lägsta nivån sedan början av 90-talet och studielånestocken har vuxit okontrollerat.

Ett självständigt liv börjar i studentbostaden. Produktionen av studentbostäder har inte vuxit i samma takt som antalet studenter har ökat och det är brist på rimligt prissatta bostäder. Vi kan nå en högre utbildningsnivå endast genom att säkerställa att det finns tillräckligt med studentbostäder för den allt större mängden studerande. Enligt undersökningen [”Trender i ungdomars boende 2026”](#) trodde 62 % av de studenter som deltog i undersökningen att en rimligt prissatt studentbostad försnabbar avläggandet av en examen (rapporten är på finska).

På grund av försämringen av de studiesociala förmånerna har många oundvikligen varit tvungna att arbeta mera under studietiden. Även om arbete vid sidan av studierna ger mer arbetserfarenhet är det betungande att kombinera heltidsstudier och arbete. Genom att förlänga de målsatta tiderna för att avlägga examen har studenterna en bättre möjlighet att hitta en balans mellan studier, arbete och fritid. En smidigare samordning av studier och arbete stöder studenternas hälsa och välbefinnande.

Oro över sin egen försörjning försvagar studenternas välbefinnande och försvårar studierna. Problemen i anknytning till studenternas välbefinnande är strukturella och det krävs en framsynt politik för att lösa dem. En ändamålsenligt totalreform av stödsystemet ska därför vara ett långsiktigt mål som omfattar att minska betoningen på lån i stödet till studenterna och underlätta skuldbördan som redan har uppstått.

Rädslan för att inte hitta ett arbete i framtiden försvagar de ungas framtidstro. Generativ artificiell intelligens övertar allt mer de arbetsplatser som tidigare har funnits för studenter som är i början av sin karriär och platser som har fungerat som praktikperioder för studerande och inkörsportar i arbetslivet.

Vi behöver därför lösningar som tryggar studenternas försörjning under studietiden och en smidig övergång till arbetslivet efter studierna.

ÅTGÄRDER:

- Studenternas boende stöds genom räntestödda lån och investeringsbidrag för specialgrupper. Fullmakterna att bevilja dessa ska vara på en tillräcklig nivå.
- Studenter som bor i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla får en förhöjning i maximibeloppet för studiestödets bostadstillägg.
- De penningstöd som studenterna får binds till folkpensionsindexet.
- Den målsatta tiden för att avlägga högskoleexamen förlängs med ett år.
- Antalet stödmånader höjs till 55 månader och på motsvarande sätt ökas antalet stödmånader inom de branscher där längden på studietiden är en annan än fem år. Det ökade antalet stödmånader underlättar det stora problemet med försörjningen under sommaren.
- Tidsfristen för studielånskompensationen förlängs.
- En utredning görs om åtgärdsalternativ för att minska studenternas skuldsättning.
- Stödmodellen för högskolestudenternas praktikperioder reformeras så att den erbjuder det bästa och ändamålsenligaste stödet för att studenterna ska hitta praktikplatser.
- Incitament skapas för att arbetsgivarna ska erbjuda studenterna praktikplatser, möjligheter att skriva examensarbeten och arbetsuppgifter på juniornivå. På detta sätt stöds studenternas övergång till arbetslivet.
- Stipendiesystemet Students at Risk inrättas för att stödja studenter som flyr undan krig, politisk förföljelse och våld.
- Terapigarantin för barn och unga utvidgas till att gälla alla som har fyllt 30 år.
- Begränsningarna av urvalet metoder som omfattas av terapigarantin avlägsnas och serviceproducenten kan välja en så ändamålsenlig vårdmetod och vårdväg som möjligt.